3e Jaargang No. 48 Zaterdag 27 Augustus 1910

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Paleisstraat 12 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13 Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Vacantie — Het Internationale Kongres. — De Amsterdamsche Gemeentebegrooting. — Uit Australië. — De S. D. A. P. en de Internationale. — Verwarrend. — Van de Afdeelingen. — Maastricht. — Ingezonden. — Advertentiën. — Feuilleton: De waardeleer bij Marx en Lassalle.

Attentie s.v.p.!

Tot nader aankondiging wordt men verzocht alle inzendingen en berichten voor de Redaktie bestemd, te zenden aan het adres van

J. C. CETON,
13 Wijttenbachstraat, Amsterdam.

Vacantie.

De tijd van vacantie is er weer geweest of duurt voor velen nog voort. De treinen en booten hebben ze gevoerd naar meer of minder ver verwijderde streken, de gelukkigen, die konden genieten van een vacantietijd. In meerdere of mindere mate, al naar de toestand van de beurs 't veroorloofde hebben ze genot en rust gezocht in de schoone streken van ver of nabij.

Welk een heerlijk gevoel, zijn dagelijksche arbeid, dagelijksche sleur en dagelijksche zorg een poos te ontvluchten en lichaam en geest te verkwikken en te versterken aan 't zonnige, frissche zeestrand of de rustige koelte der bosschen.

Vacantie, ja, is een heerlijke, en na een langen tijd van onophoudelijk werk, een noodzakelijke afbreking van den arbeid. Hoe zwaarder en uitputtender de arbeid, hoe noodzakelijker voor de gezondheid van lichaam en geest de rust van een vacantie.

Maar, wie ook in onze maatschappij een vacantietijd te genieten krijgen, niet zij, die uit den aard der zaak daaraan het eerst behoefte hebben, wijl zij in de gewone tijden door den arbeidslast bijna verpletterd worden.

De groote massa van de arbeidersklasse kent geen vacantie, als men tenminste de ellendige 3 à 4 dagen die hier en daar zijn afgedwongen buiten rekening mag laten.

De arbeiders mogen doorwerken, hoe lang en zwaar hun dagtaak ook moge zijn. Al lijdt ook de gezondheid ten zeerste onder het vaak moordende werk — doorwerken, altijd maar doorwerken is de boodschap, en als je dat niet meer kunt, ruim dan je plaats maar voor een frisscher kracht.

Zoo zien we op het punt van vacantie in onze maatschappij het oppervlakkig eigenaardige verschijnsel, dat de hardste werkers geen vacantie, zij daarentegen wier werk het lichtst is wel vacantie kennen en in stijgende mate, alnaardat hun arbeidslast geringer is. Ja er zijn er onder de opperste tienduizend in stijgend aantal, die de vacantie niet meer beschouwen als rustpoos tusschen 't werk, maar die hun heele leven vacantie vieren, vrij van alle werk, steeds op jacht naar nieuwe genietingen.

„Wie niet werkt zal ook niet eten", zegt een spreekwoord. Maar dit is, gelijk zoovele wijze lessen in dezen tijd, slechts berekend voor de arbeidsslaven, om deze steeds aan te sporen tot hard zwoegen, naar 't heet voor hun en hun gezin, in werkelijkheid voor de winstopstrijkende bezitters.

In waarheid is het in de kapitalistische maatschappij vrijwel zoo gesteld:

Aan de langste, zwaarste, meest weerzinwekkende arbeid is verbonden de grootste som van ellende, verkregen in ruil voor die arbeid (laag loon, armoede, slechte woning, uitputting, ziekte enz.)

En zoo gaat het verder vrijwel geregeld door. Hoe geringer de arbeidslast, hoe grooter het aandeel in alles, wat het menschenleven vreugdevol en verheffend maken kan.

Aan 't andere uiterste vinden we de menschen, die *alle* arbeidslast van zich hebben afgeschoven op andermans schouders. Ze werken nooit, doen niets tot instandhouding der maatschappij, zijn volkomen niets-nutters.

«Wie niet werkt zal niet eten», gold voor de loonslaven.

Hier is het: Wie niet werkt, stroomen de rijkdommen van alle kanten onophoudelijk toe. Zijn eenige zorg is, de toegestroomde rijkdommen te verteren. Overdaad in alles bederft *hier* alle lichamelijke en geestelijke genietingen, kweekt de meest walgelijke verdorvenheid, evenals het *gebrek* aan alles het doet aan 't andere uiterste.

«Dat is verkeerd, dat moet anders", zegt ook menig goedmoedig mensch uit de burgerlijke klasse, vooral wanneer hij zelf niet zoo direct aangewezen is op uitbuiting van arbeiders.

Maar wij weten, dat deze verschijnselen *natuurlijk* zijn in een kapitalistische maatschappij. Daar is de productie dienstbaar aan de winstbegeerte van de bezitters van grond en arbeidsmiddelen. Daar is de arbeid er een van loonslaven, gedwongen door de hongerzweep, te werken, aldoor te werken, *alleen* voor de winsten der bezitters. Daar worden dus ook de winstmakers, de arbeiders uitgeperst zooveel dat maar mogelijk is. Daar spreekt het vanzelf, dat ze niet eten zullen, zoodra ze niet meer werken, want eten krijgen ze alleen in ruil voor arbeid, om de verbruikte krachten te herstellen, teneinde opnieuw te kunnen werken aan de winstmaking voor de bezitters.

Daar is het niets dan een spottende schaterlach waard, als men spreekt van arbeiders, die ook vacantie zouden moeten hebben elk jaar, om lichaam en geest op te frisschen aan 't strand of in 't bosch.

Arbeiders vacantie? Stilstand van werk met doorbetaling van loon? «Wie niet werkt, zal niet eten».

Arbeiders aan 't strand of in 't bosch? Waar zou dan de winststroom blijven, die onophoudelijk vloeien moet in de brandkasten der bezitters?

Neen, de loonslaven moeten doorwerken, *vooral* als de heeren weken en maanden lang reizen in vreemde landen en dure badplaatsen.

Vacantie kunnen ze krijgen, als de bezitters hun arbeid niet meer noodig zijn, omdat er geen winst uit te halen is. Maar dan vacantie zonder doorbetalen van loon natuurlijk. De werkeloosheid is de arbeidersvacantie.

«Dat moet anders». Zeker, dat zeggen wij ook. En wij weten ook hoe. Zoolang het kapitalisme heerscht, zal 't zoo blijven. 't Lijden een weinig verzacht misschien, doordat we in fel gevecht kleine brokjes leven uit de klauwen van de bezittende klasse scheuren.

Maar 't kapitalisme moet weg.

De arbeidersklasse moet zich organiseeren tot een machtig leger, dat zijn aartsvijandin de bezittende klasse na hardnekkige strijd, ontzet uit haar macht over de productiemiddelen.

Het Socialisme moet veroverd.

Daarvoor ten strijde arbeiders!

Sluit u aan bij de S. D. P.! St.

Het Internationale Kongres.

Het is niet twijfelachtig, dat de internationale congressen aan gewicht voor onze praktijk niet halen bij de nationale partijdagen. Toch heeft het proletariaat alle reden, met trots en vreugde naar deze congressen op te zien, waar vertegenwoordigers der arbeiders van alle landen samenkomen, om over de gemeenschappelijke aangelegenheden te beraadslagen. In de eerste plaats, omdat deze congressen eene practische manifestatie der internationale solidariteit vormen. In burgerlijke bladen worden ze soms gelijkgesteld met de internationale congressen, zooals die b.v. geleerden of vakbroeders nu en dan houden. Als deze in weerwil van verschillende nationaliteit vriendschappelijk over gemeenschappelijke doeleinden beraadslagen, waarom zullen de socialisten van alle naties niet hetzelfde doen? Daarmede zocht de burgerlijke pers zich haar onbehagelijkheid over de proletarische congressen uit het hoofd te praten. De zaak zit echter heel anders. Deze bezoekers van burgerlijke congressen voelen zich in de eerste plaats als behoorende tot hun natie, Duitschers, Franschen, Engelschen; zij bukken zich onder de nationale tegenstellingen, al mogen ze ook bij gelegenheid de nationale vijandschap betreuren. De socialisten, die thans in Kopenhagen samen komen, zijn vertegenwoordigers van groote arbeidersmassa's, die de nationale tegenstellingen op zich zelve in 't geheel niet erkennen en ze als iets barbaarsch bestrijden. Zij beschouwen elkaar als broeders, als genooten, als leden van een groot leger, dat slechts uit redenen van doelmatigheid zich naar landen en naties splitst.

De Duitsche arbeider beschouwt den klassenbewusten Franschen of Japanschen arbeider even goed als een anderen Duitschen sociaal-democraat als zijn partijgenoot, die hem even na staat. Zij behooren slechts tot andere organisaties, omdat zij tegenover een anderen vijand staan, en ook, omdat hij door de verschillende taal en de andere historisch geworden levensgewoonten zich moeilijk voortdurend met hem verstaan kon. Het taalonderscheid is de practische grond, waarom b.v. de Polen en de Czechen als eigen nationaliteiten op het internationale congres verschijnen. Maar de hoofdgrond, waarom de Duitsche, de Fransche, de Oostenrijksche partij gescheiden zijn, ligt in de splitsing van den tegenstander. De bourgeoisie heeft zich niet in een wereldverbond, maar in vele grootere of kleinere nationale staten georganiseerd. De nationale regeeringen, de verschillende staatsmachten zijn de sterke, machtige burchten, van waaruit het proletariaat onderdrukt wordt, en die wij veroveren moeten. Omdat er verscheidene zulke burchten op de wereld zijn, daarom moeten wij ons leger in afzonderlijke afdeelingen verdeelen, die hun veldslagen afzonderlijk leveren.

Het proletariaat van elk land moet het met zijn eigen bourgeoisie klaar spelen. De soc. dem. partij van elk land voert den strijd op zich zelve, wijl ze in haar taal- en staatsgebied de massa's opwekt, verzamelt en organiseert en de regeering aangrijpt. Daarin ligt de grond, waarom de internationale congressen aan invloed en beteekenis achterstaan bij de nationale congressen. Over de wijze van 't voeren van den strijd kan slechts daar beslist worden, waar de werkelijke strijd gevoerd wordt. De soc. dem. partijen van elken staat vormen daarom de vaste organisaties, die de taktiek en de afzonderlijke zaken van den strijd bepalen. Zij kunnen bepalen en beslissen, de internationale congressen kunnen slechts beraden en aanbevelen. Deze congressen kunnen in resoluties uitdrukken, wat het proletariaat te doen heeft, de nationale partijdagen bepalen, wat gebeuren *moet* en gebeuren *zal*.

Dit behoeft echter niet te beteekenen, dat daarom de besluiten der internationale congressen slechts machteloze wenschen en voor de praktijk onbeteekenende manifestaties zijn. Omdat in de proletarische organisatie geen dwang door geweld, maar vrijwillig zich schikken en moreelen invloed heerscht, is de macht van een internationaal besluit vaak niet minder groot, en het wordt als even bindend beschouwd als een congresbesluit van een partij. De Meibeweging biedt daarvan het schitterendste voorbeeld. Maar er wordt daardoor bloot een grens om het gebied der internationale besluiten aangegeven. Zij kunnen slechts algemeene lijnen aangeven, de groote lijnen van onze beweging afteekenen. In welke mate men zich in elk land daaraan houden kan, hangt van de bijzondere verhoudingen, de historisch geworden omstandigheden af. Men zou zich vergissen, wanneer men wilde aannemen dat deze besluiten een vasten, bepaalden gang naar eenzelfde schema in elk land verzekeren konden. Maar ze kunnen soms de partijverhoudingen in een land op gunstige wijze beinvloeden.

Het gewichtigste geval van dezen aard was het taktiek- en eenheidsbesluit van het Amsterdamsche congres, die de eenheid der Fransche partij ten gevolge had. Het strekt de Fransche partijgenooten tot eer, dat zij toen dadelijk aan den oproep van 't internationale congres, om de eenheid te herstellen, hebben gevolg gegeven. Maar daarom mag men niet voorbijzien, dat de uitwerking zoo groot was, omdat toen de verhoudingen gunstig waren.

Het Amsterdamsche besluit drukte uit, wat toen juist in Frankrijk noodig was, maar door de diepingevreten persoonlijke tegenstellingen anders moeilijk te verkrijgen was; toen hielp de moreele macht van het internationale congres mede, over deze hinderpalen heen te komen.

Wie echter daarom van de internationale congressen verwacht, dat zij voor alle tijden een splitsing in de partijbeweging van een bepaald land kunnen voorkomen, overschat hun kracht. Congresbesluiten zijn tegen de ontwikkeling van de werkelijke feiten machteloos en daarom zullen alle maatregelen, tot doorvoering der congresbesluiten niet veel kunnen veranderen. Juist het Kopenhager congres zal deze machteloosheid moeten bevestigen.

De uitgesloten Hongaarsche oppositie heeft zich tot hem gericht met de vraag, wàt te moeten doen; om het Amsterdamsche besluit te gehoorzamen hebben zij geen tweede partij opgericht, maar dan moet het congres ook de middelen en den weg aanwijzen om een minderheid tegen onderdrukking te beschermen. Dit vermag het congres natuurlijk niet; het zal zich in het algemeen ervoor moeten hoeden om zich door afkeuring of partijkiezen te mengen in de innerlijke verhoudingen eener partij. Er is ook niets anders mogelijk; in ieder land moet de beweging haar eigen weg zoeken, moet zij iedere richting zelf doorstrijden, wil zij haar bestaansmogelijkheid bewijzen. De ontwikkeling in Hongarije drijft reeds vanzelf naar eene oplossing toe. De Hollandsche Marxisten hebben direkt de consequenties getrokken en nemen als tweede partij naast de oude aan het congres deel.

Hieraan ligt de strijd tusschen marxisme en revisionisme ten grondslag, die sinds het uitzetten van de anarchisten, de internationale congressen beheerscht. Het revisionisme is, dikwijls in bedekten vorm vooral in de andere landen machtig geworden; het zoekt met zijne macht hier en daar opkomende marxistische minderheden te onderdrukken en probeert dan ook, de moreele autoriteit der Internationale in zijn dienst te stellen. Het zal zaak van de Duitsche partijgenooten zijn, zich tegen elke dergelijke poging met beslistheid te verzetten.

Deze machtstoename van het revisionisme behoeft ons niet bijzonder te verontrusten. Zij is een onvermijdelijk begeleidend verschijnsel van den groei der beweging zelve. Naarmate de socialistische beweging in de breedte gaat, telkens nieuwe lagen aangrijpt en op steeds nieuw gebied haar werkzaamheid ontplooit, moeten de burgerlijke nog niet marxistische opvattingen steeds nieuwe voeding en steeds nieuwe aanhang krijgen. Gevaarlijk zou het slechts dan zijn, wanneer de beweging niet te gelijkertijd in de diepte zou groeien. Vergelijken wij evenwel de tegenwoordige internationale met die van 20 jaren geleden, dan vinden wij niet alleen het aantal harer aanhangers krachtig gegroeid, maar ook haar socialistisch inzicht, haar marxistische scholing geweldig gestegen. Dat geldt niet alleen voor Duitschland, maar, dat land volgende ook voor de andere landen. Juist de innerlijke partijkonflikten van eenige landen, waarmede het Kopenhaagsche Congres zich zal moeten bezig houden, zijn slechts een symptoom, dat de beweging daar ook steeds meer in de diepte begint te groeien. En de strijd der richtingen, wanneer hij slechts als vrije geestelijke strijd gevoerd wordt, is een onvermijdelijk middel om het marxisme als praktischen leiddraad voor het handelen overal te doen baanbreken.

Gedeeltelijk speelt deze tegenstelling ook in de kwestie van de coöperatie mede. Er komt echter bij, dat in ieder land door een andere historische ontwikkeling de verhoudingen tusschen de verschillende organen der arbeidersbeweging verschillend geworden zijn. Zoo weinig normaal de Fransche verhoudingen voor de vakbeweging zijn, zoo weinig zijn de Belgische het voor de coöperatie. Hier zal het internationale kongres het beste weten en de gezamenlijke ervaring van alle landen tot één resultaat moeten samenvatten, dat in overeenstemming is met de algemeene en gemeenschappelijke strijdvoorwaarden van den arbeid tegen het kapitaal in alle landen. Daarmede wordt wel geen algemeen voorbeeld geschapen, dat alle landen eenvoudig hebben te volgen, maar een dergelijke uitspraak van het internationale kongres zal de arbeiders overal in staat stellen hun blik op de speciale verhoudingen van hun eigen land en hun eigen beweging te verruimen. Daarmede zal het congres zijn taak getrouw zijn, lijnen voor de algemeene beweging te trekken en daardoor de ervaring van alle landen, voor de arbeiders van elk afzonderlijk land van nut te maken. A. P.

De Amsterdamsche Gemeentebegrooting.

Het is een kapitalistische vinding bij uitnemendheid geweest, te zorgen, dat de gemeenten niet al te scheutig zouden kunnen zijn met het nemen van maatregelen in 't belang der arbeidende klasse. Nauwkeurig heeft het Nederlandsch kapitalisme 't in art. 240 van de Gemeentewet omschreven, welke belastingen door de gemeente mogen worden geheven. En daarmede n.l. door te verhinderen het geld te halen, waar 't te halen is, hebben ze in hun belang voorkomen, dat, zoo er al socialistische gemeentebesturen mochten worden verkozen, deze al te schadelijk voor de brandkast zouden werken.

De kiesrechtuitbreiding van '97 werd gevolgd door een beperking van de vrijheid der gemeenten om het inkomen uit bedrijf of arbeid lager te belasten dan het inkomen uit bedrijf. De progressie in de inkomstenbelasting werd verboden en nog enkele andere maatregelen genomen. 't Gevaar geopend door 't toelaten van een deel der arbeiders tot de stembus en daarmede tot de gemeenteraden, moest dadelijk zooveel mogelijk worden beperkt.

De gemeentelijke exploitatie van vele bedrijven, die uit den aard der zaak voordeelen voor de arbeidende klasse kan opleveren, doordat ze sommige levensbehoeften, gas, tram enz. levert tegen den kostenden prijs en de arbeiders in die bedrijven een beter loon en betere behandeling kan geven, verliest daardoor van zijn voordeelen. Want de winsten, door die bedrijven gemaakt worden eenvoudig gebruikt tot dekking van de tekorten der gemeenteuitgaven.

Ook thans geeft de begrooting van Amsterdam weer een dergelijk schouwspel te zien. En 't heet nog wel een gunstig jaar. Toch raamt men de uitkeering uit de bedrijven voor 1910 op 16 ton en voor 1911 op 17 ton. Alles om belastingverhooging te voorkomen, naar men zegt. Doch in stede van de winst op de bedrijven te verminderen en dus werkelijk te leveren tegen den kostenden prijs, strijkt de gemeentekas dus de winst op en heft een indirecte belasting voor de verbruikers, waarvan de grootste massa tot de arbeidersklasse behoort. Instede de loonen en werktijden, die dikwijls maar al te schandelijk zijn bij de gemeente Amsterdam, te verbeteren, meerderen druk door indirecte belastingen. Zoo is de raming der uitkeering uit de bedrijven van 1904—1911 gestegen van één millioen tot 17 ton. En de uitkeering overtreft steeds de raming.

Wel zag het kapitalisme in '97 haar belangen goed in. Eenerzijds belet de belastingregeling bijkans alle belangrijke sociale maatregelen, doordat ze de progressie verbiedt. Anderzijds noodzaakt ze de gemeenten door indirecte belastingen, die de arbeidersklasse nog zwaarder drukken, het tekort te verhalen. Eenerzijds belet ze het geld te halen, waar 't is. Anderzijds haalt ze 't door middel der bedrijven, waar 't het slechtst kan worden gemist.

Er bestaat reeds sinds jaren en jaren een commissie, die de verhouding tusschen rijks- en gemeentefinanciën bestudeert en rapport zal uitbrengen. Als 't kapitalisme over zaken studeert, waarmede arbeidersbelangen gemoeid zijn, dan schijnen ze echter nooit uitgestudeerd te raken. Slechts de drang der arbeidersklasse kan, ook in deze, helpen. C.

FEUILLETON.

De waardeleer bij Marx en Lassalle.

't Is naar aanleiding van een dit jaar in Weenen verschenen boekje van Tatiana Grigorovici, een bijdrage tot de geschiedenis van een wetenschappelijk misverstand, dat we het inzicht onzer lezers, die reeds eenigermate vertrouwd zijn met onze theorieën, willen trachten aan de hand daarvan te verscherpen. Onze ruimte laat niet toe, 't in zijn geheel te vertalen, we zullen dus met het belangrijkste en meest bevattelijke moeten en ook kunnen volstaan. In zijn voorwoord bij den eersten druk van „Het Kapitaal" zeide Marx reeds ter verontschuldiging van de populariseering, dat zelfs Lassalle zijn uiteenzettingen niet had begrepen, waar 't de waardetheorie betrof. Dat dit tot op zekere hoogte zoo was, is reeds eerder aangetoond, doch wij lazen het nimmer zoo duidelijk als in dat werkje. 't Is dan ook zoowel tot het verscherpen van 't inzicht in de waardetheorie, als tot 't beter leeren kennen van de verschillen tusschen Marx en Lasalle, een boekje, dat alle aanbeveling verdient.

De waardetheorie, volgens welke de arbeid de eenige bron der waarde is, stamt, zooals bekend, reeds van Ricardo, en de opstelling van deze theorie in haar algemeenen vorm kon het daarom niet zijn, wat de waardetheorie van Marx zoo beroemd maakte. Het baanbrekende werk van Marx op dit gebied bestond veelmeer daarin, dat hij den arbeid naar zijn waardevormend karakter onderzocht, dat hij ons 't eerst aangetoond heeft, dat niet de arbeid zonder meer, doch slechts de van uit een geheel bepaald gezichtspunt beschouwde arbeid het is, die de waarde van een waar bepaalt.

Van onschatbare beteekenis was hierbij, dat Marx van het tweeslachtige karakter der waar als gebruiks- en als ruilwaarde uitgegaan is, want slechts aan de hand van dezen leiddraad was het mogelijk, met zulk een bewonderenswaardige logische consequentie het tweeslachtige karakter van den in elke waar belichaamden arbeid af te leiden.

Dienen de waren als gebruikswaarde vóór alles ertoe, verschillende menschelijke behoeften te bevredigen, zoo kunnen ze deze hare functie slechts daarom vervullen, omdat ze het product van doelmatige productieve werkzaamheid zijn.

Verschillende menschelijke behoeften bevredigen kunnen de gebruikswaarden alweer slechts daarom, omdat ze qualitatief (in hun hoedanigheid) verschillend zijn. Noodzakelijk volgt daaruit, dat ook de arbeid, voor zooverre hij gebruikswaarde voortbrengt, qualitatief verschillend zijn moet.

Qualitatief verschillend en aan bijzondere menschelijke behoeften zich aanpassend kan echter de arbeid slechts zijn als product van individueel verschillende werkzaamheid.

Daar voorts het voorhanden zijn van gebruikswaarden de natuurlijke voorwaarde van het menschelijk bestaan is, zoo is het duidelijk, dat ook de, de gebruikswaarde voortbrengende werkzaamheid te allen tijde bestaan moet, in den oertijd zoowel als in de ontwikkelde kapitalistische maatschappij.

Als bron van de gebruikswaarde, of wat hetzelfde is, als bron van den stoffelijken rijkdom kan daarom de arbeid slechts in zijn beperktheid als concrete, nuttige, qualitatief verschillende en individueele werkzaamheid bestaan.

Dat de arbeid in deze zijn concreten nuttigen vorm slechts de bron der gebruikswaarde, niet echter die der ruilwaarde zijn kan, dat moest voor Marx reeds vooraf duidelijk zijn, want volgens hem bevat de ruilwaarde „geen atoom gebruikswaarde". De weg tot de ontdekking van het wezen van den waardevormenden arbeid was met de methode van zelve aangegeven.

Laten we ter nadere verduidelijking voor den min ingewijden lezer Marx zelve even laten spreken: Marx begint in zijn «Kapitaal» met de analyse van de waar, deze te ontleden naar haar eigenschappen. In de eerste plaats is de waar een ding, dat door zijn eigenschappen menschelijke behoeften van den een of anderen aard bevredigt. Ieder nuttig ding is dan uit tweeerlei oogpunt te beschouwen, van kwaliteit en van kwantiteit (hoeveelheid). De nuttigheid van een ding maakt het tot gebruikslichaam. Die nuttigheid wordt bepaald door de eigenschappen van het warenlichaam. Het warenlichaam is derhalve een gebruikslichaam. Gebruikslichamen vormen den stoffelijken inhoud van den rijkdom, welke ook zijn maatschappelijke vorm zij. In den door ons te beschouwen maatschappijvorm treden zij op als de stoffelijke dragers van ruilwaarde. Als gebruikslichamen zijn de waren voor alles van verschillende kwaliteit, als ruilwaarden kunnen zij slechts van verschillende kwantiteit zijn. Vandaar dat Marx kan zeggen, dat zij geen atoom gebruikswaarde bevatten.

Marx zet dit dan verder uiteen op pag 4 en zegt dan:

«Ziet men nu van de gebruiksnuttigheid der warenlichamen af, dan blijft hun nog slechts een eigenschap over, die van arbeidsproducten te zijn. Evenwel is ook het arbeidsproduct reeds in onze hand veranderd. Zien wij af van zijn gebruiksnuttigheid, dan zien wij ook af van zijn lichamelijke bestanddeelen en vormen, die het tot gebruikslichamen maken. Het is niet langer tafel, of huis of garen of een ander nuttig ding. Het is ook niet langer het product van den meubelmakersarbeid of van het bouwen of van het spinnen of van een anderen bepaalden productieven arbeid. Met het nuttige karakter van de arbeidsproducten verdwijnt het nuttige karakter van den aan hen besteden arbeid, verdwijnen derhalve ook de verschillende concrete vormen van dezen arbeid.»

Uit Australië.

Uit een ons toegezonden schrijven, dat den toestand in Australië behandelt, ontnemen we het volgende, dat kan medehelpen aan 't goede inzicht in den strijd en de verhoudingen daar te lande:

De Labour-Partij heeft bij de verkiezingen voor het federale parlement en den senaat een overwinning behaald op de Fusie-partijen, bestaande uit vrijhandelaars en protectionisten.

De overwinning was even onverwacht groot als schitterend en als gevolg ervan staat nu aan 't hoofd der Australische regeering een man, die nog slechts voor weinige jaren een geboycotte mijnwerker was in Maryborough en Gympie: *Fisher*. Deze *Fisher* is, zijn tegenstanders geven 't, fair als Engelschen zijn, toe, een financier en politicus van den eersten rang en, wat zijn verdiensten grooter doet zijn, een „self-made man". Bovendien is hij de leider der Labour-Partij door geheel Australië en dus als vanzelf aangewezen voor eerste minister.

Laat ik de oorzaken behandelen, die tot deze aan de kracht der Labour-Partij ongeëvenredigde overwinning geleid hebben en tevens tot een nederlaag bij volgende verkiezingen moeten leiden. Als groote, zoo niet als eerste oorzaak treedt naar voren: 1. de landhonger in Queensland. Dit doet al dadelijk zien, dat de overwinning geen zuiver socialistische is, tenminste niet in Queensland.

2. de kolenmijnwerkersstaking in Nieuw Zuid-Wales en de inhechtenisneming en gevangenzetting der leiders met de daardoor veroorzaakte haat tegen de regeerders

3. de prediking door de Labour Partij van: New-Protection.

4. de prediking door haar van: Land-Tax.

'k Zal deze oorzaken nader behandelen en hun invloed ten gunste der Lab. Partij aangeven.

I Queensland's districten die voor »closer settlement", d.i. dichte bevolking, geschikt zijn, zijn voor 't heden nog voor 't overgroote deel in bezit van of worden in lange-termijnpacht gehouden, door groote landeigenaars en maatschappijen, wier voornaamste bedrijven zijn schapenhouden en slachtveefokken. Deze bedrijven geven, vergeleken met de landbouwende districten, slechts werk aan weinige menschen en enorme profijten aan slechts enkele eigenaars etc. Nu doet zich 't geval voor dat, doordat de loonstandaard vrij goed is, vele arbeiders zooveel kunnen besparen, dat zij er over kunnen denken een farm (boerderij) voor zichzelf te beginnen, gesteund natuurlijk door 't Gouvernement. Deze «landhongerenden» worden versterkt door immigranten uit de Zuidelijke Staten, die daar, door de enorme prijzen gevraagd en geboden voor land, geen land kunnen bekomen.

Als staaltje van landhonger dit, door de burgerlijke pers met uitbundige vreugde vermelde feit:

Kort geleden werden in Wondai de Burradowan en Proston-landen geopend voor selectie. Er waren 182 porties, beslaande te zamen 150,000 acres. Voor dit stukje land reisden van verschillende plaatsen 600 personen naar Wondai, om hun geluk bij de loting er voor te beproeven. Hier kwamen nog bij de plaatselijke landhongerenden. Voor 36 porties waren niet minder dan 501 aanvragers! Voor 1 portie waren 80 aanvragers.

Dit doet zien, hoe geweldig de landhonger is.

De Labour Partij nu propageert de snellere onteigening van groote stukken land, om ze op zeer goede voorwaarden (1/5 dadelijk en de rest in dertig jaar te betalen) te verkoopen of ze voor 99 jaren tegen billijke pacht te verhuren, wanneer die groote stukken land door de landmeters in kleinere stukken verdeeld zijn, en wanneer 't Gouvernement artesische boringen heeft doen plaats hebben voor de watervoorziening.

Deze landhongerenden stemden natuurlijk vóór de Labour Partij. In het dichtbevolkte Toowoomba-district, waar de landhonger bevredigd is en ook in andere landbouwdistricten heeft de Labour Party *niet* gewonnen.

II. De leiders der mijnwerkersstaking in New-Castle (N Z. Wales) werden in de gevangenis geworpen door 't Gouvernement daar en dit veroorzaakte ontstemming tegen de Fusie-partijen onder alle arbeiders in N. Z. W. vooral, daar zij er een toekomstig gevaar in zagen voor volgende stakingen en ook onder vele burgers, die 't onrechtvaardig vonden. Al deze ontevredenen stemden voor de Labour Party.

III. „New-Protection." Dit wil zeggen: verlaging der petroleum- en levensmiddelen-belasting, verhooging der belasting op alle gefabriceerde industrieartikelen, die in Australië gemaakt kunnen worden en nu ingevoerd worden; verlaging der belasting op ruw materiaal, dat niet in Australië aanwezig is; absolute uitsluiting van gekleurden goedkoopen arbeid door geheel Australië.

IV. „Land-tax." De Labour Party propageert de belasting op 't z.g. „unearned increament", d. i. onverdiende, niet door eigen arbeid verdiende, waarderijzing van land door oorzaken niet te voorzien of te beheerschen door den landeigenaar, als daar zijn rijzing der landwaarde door spoorwegaanleg, de opkomst eener stad in de nabijheid van iemands land, etc. Deze „land-tax" wil vrij stellen alle farms en stations wier waarde is £ 5000 of daaronder. Dit won voor de Lab. Party natuurlijk de stemmen der kleine landeigenaars.

Een laatste, schoon niet onbelangrijke factor voor de overwinning der Lab. Party, is het m. i. door de Lab. Party, uit profijtpolitieke overwegingen, *niet* stelling nemen tegenover den door de predikanten van verschillende richting gelanceerden eisch om den Bijbel op de Staatsscholen te brengen, een eisch waarvoor het referendum tegelijk met de verkiezing gehouden werd. Dit niet stelling nemen deed velen, die, had de Lab. Party tegen bovengen. eisch geageerd, *niet*, op religieuse gronden, vóór de Lab. Partij zouden hebben gestemd, thans, behalve vóór de „Bible in State Schools", stemmen vóór de Lab. Party.

Van de vijf groote oorzaken zijn er dus slechts twee die met socialisme iets uitstaande hebben, de „Land-Tax" en de kolenmijnersstaking en hare gevolgen.

De S. D. A. P. en de Internationale.

Volgens de oude beproefde taktiek, een paar dagen vóór het Internationaal Kongres, zoodat een antwoord daarop onmogelijk is, is van de zijde der S. D. A. P. een »Verslag aan 't Internationaal Kongres« verschenen, »over den toestand en de geschiedenis der Hollandsche Sociaal-Democratie in de jaren 1907—1910«. 't Is zelfs nog twijfelachtig of we onze afgevaardigden naar 't Kongres er een hebben kunnen doen geworden, voor zij in Kopenhagen zijn.

Het behandelt, van het standpunt der S. D. A. P. beschouwd: De omvang der partij; politieke taktiek; de partijtwisten; de agrarische kwestie; de schoolkwestie; de herstemmingstaktiek; het arbeidscontract; Utrechtsche en Haarlemmer besluiten; »De Tribune«, het Deventer Kongres, de S. D. P.; na de uittreding.

De eenigermate ingewijde lezer kan zich den inhoud der brochure wel zoo ongeveer denken, al weet hij natuurlijk niet alle leugens vooruit. De woordvoerders der S. D. A. P. zijn in 't ontwerpen daarvan langzamerhand dermate specialiteit geworden, dat dit dan ook moeilijk is te voorzien.

Zoo nu en dan »weerlegt« natuurlijk het partijbestuur der Arbeiderspartij ook datgene, wat wij in »Die Gründung« mededeelden. Evenwel niet altijd even snugger. We hadden 't inderdaad handiger verwacht. Een enkel voorbeeld.

„In de eerste plaats dan de bemerking, dat het met de waarheid in strijd is, als de afgescheidenen zich voorstellen als „de Marxisten", die vroeger in de S. D. A. P. waren. De groote meerderheid van hen, die zich bijzonderlijk „de Marxisten" noemen, is bij de scheiding in de oude partij gebleven. Op dit oogenblik telt b.v. het partijbestuur der oude partij drie leden, die zich tot deze groep rekenen. Het zou dus slechts juist zijn, als de uitgetredenen zich noemden: een minderheid der „Marxisten."

Tot zoover gaat het nog goed. Maar nu zijn me de heeren werkelijk zoo slim er aan toe te voegen:

„Wij voegen er dadelijk bij, dat de partijmeerderheid meent even zoo goed Marxisten te zijn en als Marxisten te handelen, als „de" Marxisten."

Men moet zich de lezers der brochure toch al heel onnoozel denken, als ze niet hieruit de gevolgtrekking maken, dat die »Marxisten« in de S. D. A. P. er dan ook wel Marxist naar zullen wezen.

Overigens vindt men zoo hier en daar kostelijke zinsneden »Zoowel de theoretische als de practische grondslag«, heet het b.v. »voor een scheiding ontbreken, omdat in de Hollandsche sociaal-democratie een syndicalistisch streven ontbreekt en omdat hier niemand ook maar denkt aan de vorming van een blok met de burgerlijke partijen.«

De commentaar is aan den lezer overgelaten.

Hoe de S. D. A. P. zich de agrarische kwestie, de schoolkwestie enz. voorstelt mogen we als bekend veronderstellen.

Woedend is men natuurlijk, dat in de buitenlandsche partijbladen de werkelijke toestand in Holland, van socialistisch standpunt bezien in verschillende artikelen wordt behandeld. Zoo wenscht het partijbestuur uitdrukkelijk vast te stellen dat de berichten, die de *Leipz. Volksz.* over de S. D. A. P. brengt, »van leugenachtigen inhoud« zijn. Zij wenscht, dat de buitenlandsche partijbladen zich laten inlichten door leden der S. D. A. P. Dat zou voor de *Leip-*

Ziet men echter van den bepaalden nuttigen vorm van den arbeid af, dan blijft nog slechts het kenmerk over, dat hij verbruiker is van menschelijke arbeidskracht, van menschelijke hersenen, spieren, zenuwen enz., dat hij, in een woord, abstract menschelijke arbeid is. Dit verbruik van menschelijke arbeidskracht in physiologische beteekenis, onafhankelijk van den bepaalden vorm, waarin zij verbruikt wordt, is datgene, wat alle producten van menschelijken arbeid gemeenschappelijk hebben en wat ze dientengevolge tegen elkaar ruilbaar maakt. Slechts als kristallen *van dezen* arbeid kunnen dus producten ook waarden, ruilwaarden zijn.

Op deze wijze kwam Marx tot het blootleggen van het tweeslachtige karakter van den waren produceerenden arbeid en toonde aan, dat een en dezelfde arbeid van verschillend gezichtspunt uit beschouwd als gebruiks- of ruilwaarde produceerenden arbeid verschillende, ja tegenovergestelde kenmerken vertoont.

1. Terwijl het kenmerk van den gebruikswaarde voortbrengenden arbeid juist daarin bestaat, dat hij een bepaalden bijzonderen vorm van arbeid is, is de ruilwaarde voortbrengende arbeid abstract algemeene arbeid. Of zooals Marx 't zelve in zijn: «Zur Kritik» zegt:

«De verschillende gebruikswaarden zijn .... producten der werkzaamheid van verschillende individuen, dus resultaat van individueel verschillenden arbeid. Als ruilwaarde zijn zij .... gelijke arbeid zonder onderscheid, dat is arbeid, waarin de individualiteit van de arbeidenden opgelost is. Ruilwaarde vormenden arbeid is daarom abstract algemeene arbeid."

2. Terwijl de gebruikswaarde produceerende arbeid zich qualitatief van elkaar onderscheidt, onderscheidt zich de ruilwaarde produceerende arbeid slechts quantitatief. Ten slotte toch is de ruilwaarde zelf slechts «*de quantitatieve verhouding*, waarin gebruikswaarden tegen elkaar geruild kunnen worden," zooals Marx 't in «Zur Kritik», pag. 13 zegt.

3. Terwijl de gebruikswaarde produceerende arbeid als doelmatige, nuttige werkzaamheid elk tijdperk der menschelijke maatschappij, onafhankelijk van de hoogte van haar economische ontwikkeling, eigen is, is de ruilwaarde produceerende arbeid «een specifiek maatschappelijke vorm van den arbeid.» Was de arbeid als bron van gebruikswaarden reeds aan Mozes bekend, zoo is de ruilwaarde vormende arbeid, de abstract algemeene arbeid eerst het product van een maatschappij orde, waarin niet meer voor eigen, maar voor vreemd gebruik, waarin niet meer slechts gebruikswaarden, maar ook ruilwaarde geproduceerd worden, en ten slotte:

4. Terwijl de gebruikswaarde produceerende arbeid niet als de eenige bron van den door hem voortgebrachten rijkdom beschouwd kan worden, omdat bij het produceeren van gebruikswaarden behalve de menschelijke arbeid ook de natuur niet weinig medewerkt, is de ruilwaarde vormende arbeid de eenige bron van de door hem voortgebrachten rijkdom, d.w.z. van den rijkdom, voorzoover hij uit ruilwaarde bestaat. Of zooals Marx 't in «Zur Kritik» pag. 11 en 12 zegt:

«Terwijl de ruilwaarde der waren inderdaad niets anders is dan de verhouding van den arbeid der individuen tot elkaar als gelijke en algemeene, niet als tastbare uitdrukking van een specifiek maatschappelijken vorm van den arbeid, is het tautologie, te zeggen dat de arbeid de eenige bron van de ruilwaarde is, en daarom van den rijkdom, voorzoover hij uit ruilwaarde bestaat. Het is dezelfde tautologie als dat de natuurstof als zoodanig geen ruilwaarde bevat, omdat ze geen arbeid in zich sluit, en de ruilwaarde als zoodanig geen natuurstof.»

Al naarmate we dus het product als gebruiks- of ruilwaarde beschouwen, schijnt het ons nu als bebelichaming van concreten, verschillenden, individueelen arbeid, dan als belichaming van abstracten, algemeenen maatschappelijken arbeid. Of zooals Marx 't zegt in Kapital I blz. 13:

«Alle arbeid is aan den eenen kant verbruik van menschelijke arbeidskracht in physiologische beteekenis en door deze eigenschap van gelijken menschelijken of abstract menschelijken arbeid vormt bij de warenwaarde. Alle arbeid is aan den anderen kant verbruik van menschelijke arbeidskracht in bepaalde doeltreffende vorm en door deze eigenschap van concreten nuttigen arbeid produceert hij gebruikswaarde».

Dit is in 't kort het resultaat van het onderzoek van Marx naar het dubbele karakter van den in de waar begrepen arbeid. Dit onderzoek van den arbeid op zijn dubbel karakter als gebruiks- en ruilwaarde vormenden arbeid noemde Marx zelf het «Springpunkt, de spil, waarom het begrip der staathuishoudkunde draait.» En zich deze prestatie volkomen bewust, wees hij er op, dat dit dubbele karakter van den arbeid voor 't eerst door hem is aangetoond. De klassieke staathuishoudkunde, onderscheidt, zegt Marx, nergens uitdrukkelijk en met helder bewustzijn den arbeid, zooals hij zich in de waarde van denzelfden arbeid voordoet, en voor zoover hij zich in de gebruikswaarde van zijn product voordoet. Zij maakt natuurlijk het onderscheid feitelijk, daar zij den arbeid nu eens kwantitatief, dan kwalitatief beschouwt. Maar het komt niet bij haar op, dat het bloot kwalitatieve verschil van den arbeid een kwalitatieve eenheid of gelijkheid veronderstelt, dus zijn herleiding tot abstract menschelijken arbeid.

Zien wij in een volgend artikel, hoe 't bij Lassalle ten opzichte van dit gewichtige punt staat.

C.

ziger even verstandig zijn, als *Kolb* te laten schrijven over *Baden*.

Zoo vindt men ook weer de schoone mededeeling, dat *Het Volk* nog nimmer eenig artikel van een »hervorragend« Marxist geweigerd heeft. Wij hebben daar indertijd wel heele rijen van opgenoemd, doch dat waren dan natuurlijk geen »hervorragende« Marxisten.

Voor den goeden verstaander, en de Internationale telt onder haar voormannen gelukkig nog velen daarvan, geeft deze brochure, ook al is ze tegen de onze gericht, zelfs inlichtingen genoeg. Men leze slechts de volgende ophemeling van het Hollandsche liberalisme:

„En waarheid is, dat de beide liberale groepen (Liberale Unie en Vrijz. Dem. Bond) vooral door onzen drang het algemeen kiesrecht in hun program gebracht hebben. Waarheid is, dat de vrijz. dem. kamerfractie een voor ons niet onaccepteerbaar voorstel tot invoering van het algemeen kiesrecht ingediend heeft. Waarheid is dat de gevallen liberale regeering, ofschoon ze in vele opzichten tegen haar program gezondigd heeft, haar belofte ten opzichte van het kiesrecht trouw gebleven is en haar bestaan daaraan heeft opgeofferd."

Och!

„Waarheid is ten slotte, dat in ons land de verhoudingen in de burgerlijke politiek van dien aard zijn, dat reeds hieruit voor de democratische vrijzinnigen de noodzakelijkheid van een actie in de richting van het algemeen kiesrecht volgt."

En dan volgt er:

„Dat *De Tribune* hen, die met dit alles rekening houden, illusionair vertrouwen in de burgerlijke democraten en geen inzicht in zaken verwijt, die ieder sociaal-democraat weet, bewijst slechts haar eigen politiek onverstand."

O zoo.

Zoo wordt o.a. doodleuk vermeld, dat aan den Deventer partijdag een vergadering der partijpropagandisten voorafging. Maar niet, dat de »Tribunisten« daarvan waren uitgesloten.

Er wordt ook het noodige in de brochure »voorspeld«. Men ziet het, de heeren revisionisten hebben geen enkel bezwaar tegen deze zoo bij uitstek door hen gelaakte »Marxistische« methode, als 't zoo in hun kraam te pas komt. Het gaat dan als volgt:

„De nieuwe partij bestaat nu bijna $1^1/_2$ jaar en het is reeds duidelijk genoeg. dat ze geen uitzicht heeft meer te worden dan een machteloos groepje critici op de oude partij; dat haar strijd tegen ons slechts weerzin vindt in 't Hollandsche proletariaat; dat de „scheuring" de sociaal-democratisch gezinde arbeiders volkomen koud laat. De feiten zijn ons borg, dat de Hollandsche sociaaldemocratie ook over deze tijdelijke hinderpaal van een kleinburgerlijk individualisme heen haren weg van langzamen en voortdurenden groei zal vervolgen, terwijl de nieuwe „partij" het noodlot van alle „Sonderbündler" treffen zal, n.l den ondergang in een onvruchtbaar sectarisme."

Zouden we onze partij maar niet opheffen?

Toch zal men 't dan niet al te wel begrijpen, dat de S. D. A. P. door de scheuring slechts 493 leden verloor, dat »een gansche rij van uitgetredenen« weer tot haar terugkwam, en die S. D. P. toch 500 leden telt.

Onze partij karakteriseerende heet het dan ook, dat we zijn: »een kunstmatig opgeschroefd maaksel van een groepje jongere heele en halve intellectueelen, dat van de politieke sentimenten van het proletariaat volkomen verre staat.«

We staan trouwens volgens de brochure niet alleen op voet van oorlog met de S. D. A. P. doch ook met de vakbeweging.

Ten slotte luidt het dan:

„En de nieuwe partij beschoolmeestert ook reeds regelmatig de geheele Internationale, van de Noorweegsche tot de Italiaansche, van de Amerikaansche tot de Russische. Geen enkele partij heeft een flauw begrip van de manier, waarop de klassenstrijd gevoerd moet worden; slechts de Hollandsche S. D. P. heeft de wijsheid in pacht."

Aan al wat er na ons uittreden gebeurd is, wijdt de brochure slechts een halve pagina. En dat slechts om te betoogen, hoe uitstekend het haar gaat. Van haar verval, van haar afval van 't socialisme in zoo menig opzicht, natuurlijk geen woord. Slechts even iets over 't onderdrukken van 't debat op hare vergaderingen.

De arbeiders hooren n.l. slechts nog van de nieuwe partij als eenige van haar leden in de openbare vergaderingen van de S. D. A. P. komen om daar de oude, onbewezen, honderd maal weerlegde beschuldigingen weer te uiten en om uit het feit, dat deze debaters door de arbeiders uitgefloten worden, wapens tegen de S. D. A. P. te smeden, die ook hierdoor »de vrijheid van 't woord onderdrukt.«

Dat is de manier, waarop de S. D. A. P. de Internationale inlicht.

Dan stemt althans het optreden van H. Roland Holst — we mogen in menig opzicht van meening met haar verschillen en ook wat het volgende betreft niet overal daarmede accoord gaan, heel wat frisscher.

We willen uit haar artikel, waarvan een deel is opgenomen in *Het Weekblad*, enkele passages overnemen. We zullen daarvoor echter *De Neue Zeit*, waarin het artikel in zijn geheel verschijnt, afwachten.

C.

Verwarrend.

Ons Utrechtsch orgaan: „De Baanbreker" behelst de mededeeling, dat Donderdag 25 Augs. onze partijgenoot S. H. Bertrand een tweetal stellingen zal verdedigen."

Curiositeitshalve drukken we ze hieronder af:

I. Zoodra de ideologische bovenbouw van de toekomststaat zich in de Soc. dem. partijen van alle landen meer gaat ontwikkelen, zal de uitspraak: „godsdienst is privaatzaak" van het program verdwijnen. Het is een liberaal-burgerlijk individualisme.

II. Het ontstaan van een socialistische godsdienst is de voorwaarde voor de eenheid van alle revolutionairen (arbeiders, ambtenaren, onderwijzers, marxisten, revisionisten, christen-socialisten, Hegelingen, verdere ideologen, kunstenaren.)

De afdeeling Utrecht, kan, meenen we, tot ontwikkeling van het socialistisch inzicht bij de Utrechtsche arbeiders, gemakkelijk onderwerpen ter behandeling vinden, die een minder verwarrenden invloed zullen hebben dan deze stellingen. Wij zijn geen debating-club, waar alles en nog wat maar verdedigd kon worden. Onze eerste taak is het brengen van socialistisch inzicht, zoo noodig in een landje als 't onze, waar de meest hopelooze verwarring den boventoon voert.

C.

Van de Afdeelingen.

Groningen. — Vanwege onze afdeeling behandelt Sterringa in verschillende cursusavonden het geschil tusschen Kautsky en Rosa Luxemburg betreffende de massastaking. De opkomst is bevredigend. Voor de steunbeweging voor Enschede heeft onze afdeeling deel uitgemaakt van het steuncomité door de Gr. B. B. en enkele andere organisaties gevormd.

Voor de provinciale betooging voor A. K. georganiseerd door S. D. A. P. en B. B. zal onze afdeeling een strooibiljet verspreiden. Ons verzoek een spreker van onze partij uit te noodigen, werd geweigerd.

Twente. — Zondag werd in Hengeloo de provinciale meeting gehouden, voor het Algemeen Kiesrecht.

Alleen Almeloo, was van onze partij uitgenoodigd. Niets, dat er aan herinnerde, dat kort in de buurt, in Enschede, voor eenige tijd zoo'n geweldige strijd had plaats gevonden. Zoo weinig geestdrift heerschte er onder de betoogers. En — naar het een provinciale meeting was, zoo weinig volk.

Voorzeker een massa werk, een onversaagde propaganda voor de onverzoenlijke kiesrechtstrijd zal noodig zijn, om hier zoowel als elders, van een werkelijke strijd voor het A. K. te kunnen spreken, van een werkelijke beweging voor het Algemeen Kiesrecht. We roepen dan ook allen in Twente op, om met ons, met de eenigste partij die dit doet, te strijden, den onverzoenlijken klassenstrijd, voor het Algemeen Kiesrecht. En, wat op den duur het revisionisme noch het anarchisme zal gelukken, n.l. de massa te organiseeren, haar te brengen het socialistisch inzicht, zal onze partij, de Sociaaldemokratische partij, de S. D. P gelukken

Den Haag. De cursus-De Visser over „Vakbeweging en Sociaal-Democratie" had Zondagochtend een stampvol zaaltje getrokken; verscheidenen moesten zich nog met een staanplaats vergenoegen. Debat hoofdzakelijk van Nieuwenburg, die de „onafhankelijke" vakbeweging verdedigde, en v. Achterbergh. Deze laatste verklaarde zich in veel opzichten te kunnen vereenigen met de strekking van De Vissers betoog; over de Amsterdamsche bouwvakstaking sprekend, verheugde hij zich, dat onze partijgenoot deze kwestie zuiver had gesteld op breede basis, en niet op de wijze van vele anarchisten allerlei kleinigheden had uitgesponnen. De Visser accepteerde dit getuigenis tegenover de beweringen van *Het Volk*, dat een paar dagen te voren zijn rede in Leiden over dit onderwerp als „napraten der anarchisten" betitelde.

Weesp. — Door onze afd. is Vader weder candidaat gesteld, wij hebben dit gedaan in de verwachting dat de partijgenooten ons een handje zullen helpen, daartoe zenden wij aan alle afdeelingsbesturen een lijst. Het is zeker onnoodig er op te wijzen, dat spoedige hulp dubbele hulp is, laat ieder nu een handje uitsteken voor het socialisme in Weesp.

Alle gelden zenden aan

C. P. SCHERPEL,
Heerensingel, Weesp.

Maastricht.

De *„Limburger Koerier"* van 20 Aug. j.l. is op zijn schik, dat in Maastricht ook al een S. D. P.er is. Ik wil de L. K. wel meedeelen, reeds meer dan één en er zullen er wel bijkomen. Dat ik de taktiek van de tegenwoordige leiders der S. D. A P. afkeur! Zeker L. K. de tegenwoordige taktiek der S. D. A. P. keur ik af, maar daarom keur ik de uwe nog niet goed Nogmaals erken ik, dat hier in het Zuiden voornamelijk in Maastricht, de kerk gebruikt wordt tot steun van het kapitaal en tot verdrukking van de arbeiders. Waar dergelijk geval zich voordoet is het de plicht van ieder goed sociaal-~~democraat, de kerk met haar aanhang~~ een klap toe te dienen, waardoor zij den weg voor ons vrij maakt. Wordt dit niet gedaan, dan zijn het maar halve sociaal-democraten die weinig of niets voor de belangen der arbeiders over hebben. In dergelijken toestand verkeert op het oogenblik de leiding der S. D. A. P. Maastricht en moeten deze leiders dus als zoodanige sociaal-democraten beschouwd worden. Dat de arbeiders met dergelijke personen weinig opschieten, is begrijpelijk, maar hiervan dragen zij zelf de schuld. Zij hebben hun zaak zelf te leiden. Ontbreekt hun hiertoe de kracht, dan is het hun plicht te zorgen dat de leiding in handen komt waar hun belangen geen gevaar loopen. Zij moeten den moed bezitten om hun leiders, indien dit noodig is, op verkeerdheden te wijzen. Dit wordt door de Maastrichtsche arbeiders maar al te zeer uit het oog verloren, waardoor zij niet alleen een groote fout begaan, maar hun eigen belangen verwaarloozen.

Maar al te veel wordt gedacht dat hun zaak in goede handen is als zij geregeerd wordt door een grooten meneer. Meer dan eens is echter het bewijs geleverd dat dit niet het geval was, natuurlijk de goede niet te na gesproken. Neen, arbeiders, gij moet toonen meer zelfstandigheid te bezitten. Gij moet durven te spreken waar dit uwe plicht is.

Hierdoor blijft gij op het pad van den zuiveren strijd en voor uwe leiders bestaat niet de gelegenheid hiervan aftewijken. Dit is noodzakelijk in vak, coöperatief en politieke vereeniging. Want ieder van deze drie lichamen is een deel van den grooten strijd der arbeiders voor het socialisme. Daarom behooren zij geleid te worden door goede sociaal-democraten wil men het doel van onzen strijd, het socialisme bereiken. Dit zal dan ook binnen korten tijd door de arbeiders worden ingezien. Zij zullen door ondervinding gaan zien bij welke partij zij behooren en waar hun belangen het meest veilig zijn

Dit is niet bij de partij der S. D. A. P. of Limburger Koerier, maar bij de S. D P.

Bs.

Ingezonden.

Partijgenoot Hofkamp verneemt uit „goede bron" dat de „maatregelen van orde" genomen op de vergaderingen van den A. B. B. zijn genomen op last van den zaalhouder. Waarom schrijft „de goede bron" dat zelf niet?

Waarom negeert „de goede bron" onze partij en haar orgaan en gebruikt daarvoor een partijgenoot? Waarom is door den A. B. B. dat niet behoorlijk in het openbaar medegedeeld? Op de vergaderingen in het gezicht van de bouwvakarbeiders had zulks behooren te gebeuren. Dan, en eerder niet, gelooven wij dat de „bron" ook „goed" is. *Waarom* laat het naieve bestuur van den A. B. B. op zulk eene brutale weerzinwekkende wijze een „zaalhouder" baas spelen op haar eigen vergaderingen, aangenomen dat de mededeelingen van Hofkamp juist zijn? Bestaat het bestuur van den A. B. B. waaronder twee leden van den Raad, dan uit zulke zotten? Of laat het bestuur van den A. B. B. in overleg met de onvervalschte vrijzinnige kleinburgers die het bestuur vormen van „Handwerkers Vriendenkring" zich vinden voor dergelijke „maatregelen van orde"? Zoo ja, dan zijn ze niet minder verantwoordelijk voor het politievertoon in de „debatvergaderingen" alsmede voor de planken waar achter zij, evenals vele „modernen", lang voor den aanvang der vergaderingen plaats namen. Van achter deze kooi maakten de klassebewuste „modernen" een helsch getier waarvan vischwijven in onze stad nog wat kunnen leeren. Laat Hofkamp dus gerust zijn.

Schuldig is het bestuur en blijft het door dergelijke vertooningen elke arbeidersbeweging onwaardig, hetzij op eigen gelegenheid, of in overleg met den „zaalhouder" in het leven geroepen. Eén vergadering op zulk eene wijze belegd wischt het opvoedende werk van den A. B. B. in vroegere jaren gedaan totaal uit. Slechts de S. D. A. P. de partij waarin de vrije meeningsuiting wordt gesmoord of het N. V. V. en de Centrale bond van bouwvakarbeiders, die de onderkruiperij aanbevalen, kunnen zulks goedvinden.

O. V.

Advertentiën

GEBOREN:

PHILIP

Zoon van

EMANUEL LUDEL
MARIANNE LUDEL—DE RAAIJ.

Eenige en algemeene kennisgeving.
A'dam 21/8 1910, Weesperstraat 15.

Soc. Dem. Partij Afd. Rotterdam.
OPENBARE CURSUSVERGADERING
op Donderdag 1 September 's avonds half negen in Zaal 2 van 't Vereenigingsgebouw, Goudscheweg.
Spreker: L. DE VISSER.
Onderwerp:
SOC. DEM. EN VAKBEWEGING.
Allen naar deze belangrijke vergadering.
Debat vrij. Entree 5 cents.

ZOOEVEN VERSCHENEN:
DE VAKBEWEGING
door
PARVUS.
Vertaling van J. C. CETON.
Uitgave der Soc. Dem. Partij.
Prijs **3 cent,** franco per post **4 cent.**

Deze brochure is een overdruk van de artikelen onder den titel: **Het lot der loonarbeiders** en **Het kapitaal en de vakvereeniging** in *De Tribune* verschenen. Ze is 24 pagina's 8° groot en een uitstekende brochure om de leden der vakvereenigingen tot het juiste inzicht in hun strijd te brengen.

Wij leveren deze brochure tegen den kostenden prijs, om de verkoop zoo groot mogelijk te maken.

Wij zenden franco, na ontvangst van postwissel

10 exemplaren voor 30 cent,
25 exemplaren voor 75 cent.

Laat elk lid, die eenigzins kan, een postwisseltje zenden.

Onze afdeelingen ontvangen na ontvangst van postwissel 100 exemplaren franco voor *f* **2.50.** Op commissie-exemplaren kan geen korting worden verleend.

Men zorge, dat deze brochure snel is uitverkocht. Dan kan een nieuwe volgen.

Aan 't zelfde adres zijn nog verkrijgbaar:

Soc. Democratie en Revisionisme
door **H. GORTER.**
Prijs **12 cent,** franco **15 cent.**

Klassemoraal
door **H. GORTER.**
Prijs **5 cent,** franco **7 cent.**

Bij aantallen goedkooper.

DE ADMINISTRATIE.